

Seçili Ülkeler Üzerine Haftalık Menşe Ülke Bilgisi (MÜB) Güncellemesi

8 – 14 Şubat 2025

İçindekiler

Demokratik Kongo Cumhuriyeti	2
Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar	2
Sivil Toplum Kuruluşları.....	3
Medya	3
Irak	4
Sivil Toplum Kuruluşları.....	4
Medya	4
İran	6
Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar	6
Medya	6
Orta Afrika Cumhuriyeti	8
Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar	8
Medya	8
Somali	9
Medya	9
Sudan	10
Medya	10

Demokratik Kongo Cumhuriyeti

Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar

- **Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), *Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusunda şiddetin binlerce kişiyi barınmasız bırakması karşısında UNHCR acil destek arıyor, 14 Şubat 2025:***

<https://www.unhcr.org/news/briefing-notes/unhcr-seeks-urgent-support-violence-eastern-dr-congo-leaves-hundreds-thousands>

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), yerinden edilmiş kişilere erişilememesi nedeniyle acilen ihtiyaç duyulan yardımın sağlanamadığı Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde hızla kötüleşen insani kriz karşısında endişe içerisindedir. Yoğun topçu bombardımanı, Kuzey ve Güney Kivu bölgelerindeki Goma ve Minova'da yaklaşık 70,000 acil durum barınağını kullanılamaz hale getirirken yaklaşık 350,000 ülke içinde yerinden edilmiş kişi bir kez daha barınaksız kalmıştır. Yüz binlerce ülke içinde yerinden edilmiş kişi aşırı kalabalık geçici barınaklarda, kiliselerde, okullarda ve hastanelerde kalmaktadır. Goma'da bulunan yerinden edilmiş kişiler, suç olaylarındaki artışlardan da etkilenmiştir.

Yaklaşık 100,000 kişi, evlerin hasar aldığı ve temel hizmet oranının düşük ya da hiç olmadığı menşe bölgelerine dönmeye çalışmış olsa da hala toplu merkezlerde, hasar almış ülke içinde yerinden edilmiş kişi alanlarında ya da ev sahibi topluluklarla kalmaktadır. Yerinden edilmiş kişiler, güvenli geri dönüş önündeki en büyük engeller olarak patlamamış mühimmatları, evlerin hasar almış olmasını ve temel hizmet eksikliğini belirtmiştir. Kişilerin, insani yardımın güvensizlik nedeniyle erişemediği bölgelere kaçmasıyla kriz daha da kötüleşmektedir. Güney Kivu'da, cinsel şiddet mağdurlarına kritik destek sağlayan insani kuruluşların yüzde %50'den fazlası güvensizlik ve devam eden yerinden edilme nedeniyle ihtiyaç içindeki kişilere ulaşamadığını bildirmiştir. Kuzey Kivu ise morglar dahil olmak üzere sağlık tesislerinin maruz bırakıldığı yıkım ve hastanelerin fazla kalabalık olması, kolera, sıtma ve kızamık gibi bulaşıcı hastalıkların yayılması riskini artırmaktadır.

- **Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), *Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusundaki çocuklar, artan şekilde cinsel şiddete maruz bırakılıyor, kaçırılıyor ve silah altına alınıyor – UNICEF, 13 Şubat 2025:***

<https://www.unicef.org/press-releases/children-eastern-democratic-republic-congo-increasingly-exposed-sexual-violence>

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ortakları, 27 – 2 Şubat haftasında, 42 sağlık tesisinde tedavi edilen tecavüz vakalarının bir haftada beş katı artış gösterdiğini bildirmiştir. Tedavi edilen kişilerin %30'u çocuktur. Pek çok mağdurun şikâyetinde bulunmaktan çekinmesi dolayısıyla esas sayının çok daha yüksek olması olasıdır. UNICEF ortaklarının, cinsel saldırı sonrası HIV riskini azaltmak için kullandığı ilaçların stokları tükenmektedir.

UNICEF Başkanı Catherine Russell'a göre en genci 12 yaşında olan altı çocuk, yiyecek aradıkları sırada silahlı adamların sistematik tecavüzüne maruz kalmıştır. Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusunun büyük kısmında, çocuklar ve aileler bitmek bilmeyen bombardımanlarla ve silahlı çatışmalarla karşı karşıya kalmaktadır. Son aylarda, yerinden edilme kamplarında yaşayan hassas konumdaki binlerce çocuk, çatışmalardan uzaklaşabilmek için birden fazla defa kaçmak zorunda kalmıştır. Kaos varlığını sürdürürken, ailelerinden ayrı düşen yüzlerce çocuk artış gösteren kaçırılma, silahlı gruplar tarafından silah altına alınma ve kullanılma ve cinsel şiddet riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Sadece son iki haftada, Kuzey ve Güney Kivu'da 1,100'den fazla refakatsiz çocuk tespit edilmiştir ve sayı artmaktadır.

Sivil Toplum Kuruluşları

- **Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF), Haftalarca süren olayların ardından Goma'dan ayrılan ve Goma'da kalan kişilerin yardıma ihtiyacı var, 13 Şubat 2025:**

<https://www.msf.org/assistance-needed-people-leaving-and-staying-goma-drc-following-weeks-violence>

Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin Kuzey Kivu bölgesindeki Goma içinde ve çevresindeki kamplarda kalan yüz binlerce yerinden edilmiş kişi, son üç haftadır yaşanan aşırı şiddet olaylarından ciddi şekilde etkilenmiştir ve sahadaki Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF) ekiplerine göre pek çoğu kamplardan ayrılmaktadır. Kamplardan ayrılışlar artarken, MSF, kişilerin hareketlerinin gönüllü olması gerektiğini belirterek en çok ihtiyaç duyulan yerlere acil insani yardım çağrısında bulunmaktadır.

Goma'daki çatışmalar dindiğinden beri ve 23 Mart Hareketi (M23)/AFC (Alliance Fleuve Congo) ittifakının bölgenin çeşitli kesimlerini kontrolü altına almasından bu yana, ülke içinde yerinden edilmiş kişi kamplarında ve yollarda yoğun ülke içinde yerinden edilmiş kişi hareketi gözlemlenmiştir. Bazı kamplar hızla boşalmakta, çok sayıda kişi menşe bölgeleri dahil olmak üzere komşu bölgelere yönelmektedir. MSF çalışanları aynı zamanda, yerinden edilmiş kişilerin Goma'ya yöneldiğini, yıkılan kamplardaki ülke içinde yerinden edilmiş kişilerin bir kısmının ise Goma'nın batısındaki kamplara doğru ilerlediğini gözlemiştir.

Yerinden edilmiş kişilerin çeşitli sebeplerle kamplardan ayrıldığı düşünülmektedir. Pek çok kamp sakini, M23 üyeleri tarafından verildiği tahliye emirleri nedeniyle kamplardan ayrıldıklarını belirtirken bir kısmı ise aksi yönde resmi mesajlar almıştır. Kamp sakinlerinin başka bir bölümü ise yıllarca vahim koşullarda yaşamalarının ardından kamptan ayrılmak istediklerini belirtmiştir. Bir grup ise güvenlik koşullarından ve menşe bölgelerinde ne bulacaklarından emin olmadıkları için kamplarda kalmayı seçmektedir.

- **Save the Children, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin Doğusunda Yaşanan En Son Şiddetli Saldırıda En AZ 28 Çocuk Öldü, 12 Şubat 2025:**

<https://www.savethechildren.net/news/least-28-children-killed-latest-brutal-attack-eastern-drc>

Save the Children'in belirttiği üzere, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin Ituri bölgesindeki Djugu'da yaşanan şiddetli saldırıda öldürülen 52 kişinin en az 28'i çocuktur. Aşırı şiddet olayları dalgası, ülke çapında tırmanan insani krizi körüklemektedir. 12 Şubat 2025 tarihinin geç saatlerinde gerçekleşen saldırıda, çoğu bölgedeki okullarda öğrenci olan 28 çocuk hayatını kaybetmiştir. Saldırganlar, çok sayıda kadın ve çocuk dahil olmak üzere pek çok ailenin yaşadığı köye düzenledikleri saldırıda palalar, silahlar ve ateş kullanmıştır. Pek çok ev, içinde insanlar olmasına rağmen yakılarak yerle bir edilmiştir.

Medya

- **British Broadcasting Corporation (BBC), Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde, M23 isyancıları Bukavu şehrine girdi, 15 Şubat 2025:**

<https://www.bbc.com/news/articles/cvgmj00zjrpo>

Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusundaki 23 Mart Hareketi (M23), doğu bölgesinin en büyük ikinci şehri olan Bukavu'ya girmiştir. M23 isyancılarının da dahil olduğu Kongo Nehri İttifakı'nın (Congo River Alliance) lideri Corneille Nangaa, Reuters haber ajansına isyancıların, Cuma akşamı Güney Kivu bölge başkentine girdiklerini ve 15 Şubat 2025 Cumartesi günü de ilerleyişlerine devam edeceklerini aktarmıştır.

Irak

Sivil Toplum Kuruluşları

- **Irak'ta Barışı Sağlama Merkezi (EPIC), Irak Güvenlik ve İnsani İzleme (ISHM): 6 – 13 Şubat 2025, 13 Şubat 2025:**

<https://enablingpeace.org/ishm481/>

8 Şubat 2025 tarihinde, Basra'nın batısındaki Rumaila çölünde eski bir mayın patlamış, iki çocuk dahil dört kişinin ölmesine ve iki kişinin yaralanmasına yol açmıştır. Mağdurların hepsi aynı ailedendir. 11 Şubat 2025 tarihinde, Basra'nın kuzeyindeki al-Qurna'da da bir patlayıcı savaş kalıntısı infilak etmiş, beş çocuğu yaralamıştır. 12 Şubat 2025 tarihinde, Kerkük vilayetinin Kifri ve Tuzkhormatu bölgeleri arasında bir el yapımı patlayıcı cihaz (EYP) patlamış, bir sivil şoför yaralanmıştır. Aynı gün, Enbar vilayetinin al-Qaem ilçesinde bir başka EYP patlamış, ağır yaralanan bir Halk Seferberlik Güçleri (PMF) tabur komutanına ek olarak bir PMF savaşçısı da yaralanmıştır.

11 Şubat 2025 tarihinde, Irak F-16 jetleri, Selahaddin vilayetinin doğusundaki Pulkana bölgesine bir hava saldırısı düzenleyerek iki Irak-Şam İslam Devleti (İŞİD) militanını öldürmüştür. 12 Şubat 2025 tarihinde, bir başka Irak F-16'sının Enbar vilayetinde düzenlediği hava saldırısında, Rawa ilçesinin kuzeyindeki bir mağarada bulunan beş İŞİD militanı öldürülmüştür.

Medya

- **Voice of America (VOA), VOA Kürtçe: Tartışmalı Irak vilayetinde, İŞİD tarafından öldürülen Kürt savaşçıların gömüldüğü toplu mezar bulundu, 14 Şubat 2025:**

<https://www.voanews.com/a/voa-kurdish-mass-grave-of-kurdish-fighters-killed-by-is-found-in-disputed-iraqi-province/7974342.html>

Yerel yetkililer, 13 Şubat 2025 tarihinde, Irak'ın batısındaki tartışmalı Kerkük vilayetinin Hawija kasabasında, 17 kişinin cesetlerinin gömüldüğü bir toplu mezarın bulunduğunu doğrulamıştır. Irak cumhurbaşkanı danışmanlarından biri, cesetlerin, 2014 sonlarına doğru Irak-Şam İslam Devleti (İŞİD) tarafından yakalanan Peşmerge savaşçılarına ait olduğunu düşünüldüğünü belirtmiştir. Kürt askeri yetkililer, 2014 yılından bu yana, ABD önderliğindeki koalisyonun İŞİD'e karşı savaşı sırasında 105 Kürt peşmerge ve gönüllü savaşçının kaybolduğunu doğrulamıştır.

- **The New Arab, Irak, Suriye'deki al-Hol kampından 3 bin İŞİD militanının geri gönderilmesinde öncülük ediyor, 13 Şubat 2025:**

<https://www.newarab.com/news/iraq-repatriates-3000-militants-syrias-al-hol-camp>

Irak Milli Güvenlik Danışmanı Qasim al-Araji'nin 11 Şubat 2025 tarihinde belirttiği üzere Irak, Mayıs 2021'den bu yana 12,000 Iraklıyı al-Hol kampından ülkeye döndürürken 3,000 eski İŞİD militanını da ülkeye getirmiştir. Hala kampta olan ve ülkeye döndürülmeyi bekleyen yaklaşık 16,000 Iraklının kaldığını da eklemiştir.

- **Voice of America (VOA), VOA Kürtçe: Irak'ta İŞİD faaliyetlerinin artış göstermesi endişelere yol açıyor, 12 Şubat 2025:**

<https://www.voanews.com/a/voa-kurdish-increased-isis-activity-in-iraq-raises-security-concerns/7971484.html>

Güvenlik ve ordu kaynakları, Kerkük ve Selahaddin arasındaki Irak-Şam İslam Devleti (İŞİD) hareketlerinde ciddi bir artış olduğunu, militanların askeri üniforma giydiğini ve üst düzey silahlar

taşıdıklarını belirtmiştir. Örgütü bastırmaya yönelik girişimlere rağmen yetkililer, IŞİD kalıntılarının bir güvenlik tehdidi oluşturduğu, özellikle Arap köylerinde olmak üzere yeniden örgütlenmek ve varlığını güçlendirmek için siyasi istikrarsızlıktan faydalandığı uyarısında bulunmuştur.

İran

Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar

- **Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR), İran: Uzmanlar, keyfi gözaltı mağdurunun polis nezaretinde hayatını kaybetmesini kınadı, 12 Şubat 2025:**

<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/02/iran-experts-deplore-death-custody-victim-arbitrary-detention>

Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayan Sharmahd, İran'da doğup Almanya vatandaşı olmuştur. Gazetecilik ve aktivistlik yapmakta, web sitesinde İran hükümetini eleştirmekteydi. 2020 yılında, bir iş seyahati sırasında Birleşik Arap Emirlikleri'nden geçerken İranlı yetkililer tarafından "olağandışı hükümlere" tabi tutularak tutuklanmıştır. 2020 yılında, İranlı yetkililer, Sharmahd'ın gözleri bağlı vaziyette, hükümete karşı işlediği suçları itiraf ettiği bir video yayınlamıştır. İran İstihbarat Bakanı, yetkililerin "karmaşık bir operasyonun" ardından Sharmahd'ı tutuklayabildiklerini belirtmiştir. 2023 yılında, "yeryüzünde yozlaşmayı yayma" suçundan idam cezasına çarptırılmış, cezası İran Yüksek Mahkemesi tarafından onanmıştır.

Ekim 2024'te, polis nezaretinde tutulduğu sırada öldüğü bildirilen Sharmadh'ın naaşı, İran tarafından yakın zamanda ailesine teslim edilmiştir. Uzmanlar, "Polis nezaretinde ölümü ve naaşının ailesine insan onuruna yakışır biçimde teslim edilmesinin geciktirilmesi, insan haklarını ihlal etmekte ve ek ruhsal sıkıntıya yol açmaktadır," demiştir.

Medya

- **British Broadcasting Corporation (BBC), İran'da iki İngiliz gözaltına alındı, 13 Şubat 2025:**

<https://www.bbc.com/news/articles/cy5k6rk3gkno>

İran'da, biri kadın biri erkek iki İngilizin tutuklandığı, Dışişleri Bakanlığı tarafından doğrulanmıştır. Tutuklanma haberi ilk olarak, güneydoğu şehri Kirman şehrinde tutulduklarını ve belirtilmeyen suçlarla suçlandıklarını aktaran İran devlet medyasından gelmiştir. Devlet medya organları, tutuklanan İngiliz vatandaşlarının ismini belirtmese de 12 Şubat 2025 Çarşamba günü, Kirman'daki savcılık binasında İngiliz Büyükelçi Hugo Shorter ile bir araya geldiklerini gösteren, yüzlerinin sansürlendiği bir fotoğraf yayınlamıştır.

Dışişleri Bakanlığı, İngiltere vatandaşlarının ve İngiltere-İran çifte vatandaşlarının tutuklanma, sorguya çekilme ya da gözaltına alınma risklerinin "son derece yüksek" olması nedeniyle İran'a seyahat edilmemesini önermektedir. İran son yıllarda, çifte vatandaşlık ya da başka ülkelerde kalıcı oturma izni sahibi çok sayıda İranlıyı, genellikle casusluk ve milli güvenlik suçlarından tutuklamıştır. Söz konusu kişilerin en az 15'i Birleşik Krallık ile bağlantılıdır. İnsan hakları grupları, genellikle koz olarak tutulduklarını, sadece İran'ın karşılığında bir şey aldığı durumlarda serbest bırakıldıklarını belirtmektedir.

- **Iran International, İran'da aralıklı hükümet karşıtı protestolar, dördüncü gününde devam ediyor, 12 Şubat 2025:**

<https://www.iranintl.com/en/202502126755>

Git gide kötüleşen ekonomik koşullarla karşı karşıya olan İran çapında, devam eden elektrik kesintileri ve gıda fiyatlarındaki artışlar nedeniyle protestolar baş göstermiştir. Iran International, protestoların görüldüğü videolar elde etmiştir. Kohgiluyeh ve Buyer Ahmed'in Dehdeşt kentinde, yerel halk 12 Şubat 2025 Çarşamba gecesi, sıkı güvenlik önlemlerine karşı protestoların dördüncü gününde de

toplantıdır. Son üç gecedir, protestocular Yüce Lider’i hedef alan “Diktatöre ölüm” ve “Bu yıl kan yılı, Hamanei küt diye düşecek,” gibi sloganlar atmıştır. Hükümetle bağlantılı medya organları, Dehdeşt’teki protestoları aşiret çatışmaları gibi göstermeye çalışmış olsa da Iran International’a gönderilen protesto videoları, ekonomik sorunların odakta olduğunu göstermektedir.

Protestolara karşılık olarak yetkililer, tutuklamalar gerçekleştirip 11 Şubat 2025 akşamı ikisi kadın en az altı protestocuyu gözaltına almıştır. Takip eden iki gecede, dört protestocu daha gözaltına alınmıştır. Iran International, gözaltına alınan protestoculardan beşinin kimliğini Atefeh Tahernia, Jaber Foroughi, Kamran Bouzari, Amirhossein Jafari ve Pouria Barati olarak tespit etmiştir.

- **Voice of America (VOA), İran, protestoları tetikleyen kadın ölümünü haber yapan gazetecileri affetti, 11 Şubat 2025:**

<https://www.voanews.com/a/iran-pardons-journalists-who-covered-woman-s-death-that-triggered-protests/7970753.html>

Yargının basın organı Mizan’ın 11 Şubat 2025 Salı günü aktardığına göre İran’ın en üst yargı makâmı, genç bir kadının polis nezaretinde hayatını kaybetmesini haber yapan iki gazeteciyi affetmiştir. Olay, 2022 yılında ülke çapında protestolar tetiklemiştir. Elaheh Mohammadi ve Niloofar Hamedi, Mahsa Amini’nin ölümünü haber yaptıkları için 2023 yılında, bir Devrim Mahkemesi tarafından 12 ve 13 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Her iki gazeteci de geçtiğimiz yıl, parmaklıkların ardında 17 ay geçirmelerinin ardından geçici olarak serbest bırakılmış ve sonrasında bir temyiz mahkemesi, “ABD ile iş birliği” suçundan beraatlerine karar vermiştir. “Milli güvenlik aleyhine gizli anlaşma yapma” gibi diğer suçlamalar ve “rejim aleyhine propaganda” hükümleri ise devam etmiştir. Aflar, söz konusu iki hükümün de düşürüldüğü ve gazetecilere açılan davaların kapatıldığı anlamına gelmektedir.

- **Kürt İnsan Hakları Ağı (KRHN), İran bir protestocuyu idama, iki protestocuyu uzun hapis cezalarına mahkûm etti, 10 Şubat 2025:**

<https://kurdistanhumanrights.org/en/news/2025/02/10/iran-sentences-protester-to-death-two-others-to-long-prison-terms>

Bir İran mahkemesi, hükümet karşıtı Kadın, Yaşam, Özgürlük protestoları sırasında tutuklanan bir protestocu olan Pezhman Soltani’yi, “kasıtlı cinayet” suçundan idama mahkûm etmiştir. 47 yaşındaki Rizgar Beygzadeh Baba-Miri ve 28 yaşındaki Ali (Soran) Ghassemi ise “cinayete teşvik” ve “cinayete yardım ve yataklık” suçlarından 15 yıl ve 10 yıl bir gün hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Ek olarak, dördüncü bir sanık olan 42 yaşındaki Kaveh Salehi, “cinayete yardım ve yataklık” suçundan beraat etmiştir. Kürt İnsan Hakları Ağı (KHRN), duruşmanın 29 Aralık 2024 tarihinde, Bazı Azerbaycan eyaletinin Çocuk Ceza Mahkemesi Birinci Dairesinde gerçekleştirildiğini ve kararın, cezaevindeki sanıklara 15 Ocak 2025 tarihinde bildirildiğini öğrenmiştir.

32 yaşındaki Soltani, İslam hukuki kapsamında kurbanın ailesine intikam hakkı tanıyan kısas ile cezalandırılabilen “kasıtlı cinayet” suçundan idama mahkûm edilmiştir. Bekleyen ikinci davada, Batı Azerbaycan eyaletinde bulunan Urumiye Devrim Mahkemesi, dört siyasi mahkûma ve Javanmard Mam-Khosravi adlı bir başka mahkûma “Tanrıya karşı düşmanlık” (moharabeh), “silahlı ayaklanma” (baghi), “ilaç gönderme” ve “Starlink kaçakçılığı” suçlarından ayrı bir dava açmıştır. Dava, sanıkların İstihbarat Bakanlığı sorgu görevlilerini kendilerinden itiraf almak için işkence uygulamakla suçlamaları nedeniyle hala karara bağlanmamıştır. Davanın karara bağlanmamasının nedeni, vatandaşlık haklarının ihlallerini ele almakla sorumlu yargı organına yönlendirilmiş olmasıdır. Batı Azerbaycan şehirlerinden Bukanlı olan beş adam, Bukan ve Kürt eyaletindeki Bane’de düzenlenen Kadın, Yaşam, Özgürlük protestolarına katıldıkları gerekçesiyle 2023 yılının Nisan ve Mayıs aylarında tutuklanmıştır.

Orta Afrika Cumhuriyeti

Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar

- **Birleşmiş Milletler Küresel İletişim Birimi (UN DGS), *Dünyadan Özet Haberler: Orta Afrika Cumhuriyeti'nde barış gücü askeri öldürüldü, Gazze ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ndeki son gelişmeler, aşırılıkçı şiddeti önleme, 12 Şubat 2025:***

<https://news.un.org/en/story/2025/02/1160076>

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Birleşmiş Milletler Orta Afrika Cumhuriyeti'nde İstikrarı Sağlama Misyonu (MINUSCA) bünyesinde görev yapan Tunuslu bir barış gücü askerinin öldürülmesini şiddetle kınamıştır. Söz konusu "mavi miğfer" Bamingui-Bangoran bölgesindeki Zobassinda köyü yakınında sivilleri koruma görevi yürüten uzun menzilli bir MINUSCA devriyesinin parçası olarak görev yapmaktaydı. Devriye, 11 Şubat 2025 tarihinde kimliği bilinmeyen bir kişinin silahlı saldırısına uğramıştır.

Medya

- **Associated Press (AP), *Orta Afrika Cumhuriyeti'nde 2 ani ölümün ardından düzenlenen protestolar, hastanenin travma ünitesini kapamak zorunda bıraktı, 12 Şubat 2025:***

<https://apnews.com/article/central-african-republic-hospital-unit-deaths-protest-6829dfbb9e8fe8b47350a05bb6dbce33>

Bangui Topluluk Üniversitesi Hastanesi'nde, bir bakanın yeğeni dahil olmak üzere iki hastanın hayatını kaybetmesinin ardından hastanenin ortopedik travma ameliyat ünitesinin 3 Şubat 2025 tarihinde Sağlık Bakanlığı tarafından aniden kapatılması, hastalar ve akrabaları arasında endişeye yol açmıştır. Hastane, sık elektrik kesintileri nedeniyle faaliyetlerini sıkıntısız yürütmede sorunlar yaşamıştır. Hastaların aileleri ve bazı aktivistler, ünitenin kapatılmasını eleştirmiş ve hükümeti, düzgün bakım imkânı ellerinden alınan hastaları "cezalandırmakla" suçlamıştır. 11 Şubat 2025 tarihinde, hastanede gerçekleştirilen protesto sırasında aileler, ülkede hala faaliyet göstermekte olan az sayıdaki ünitelerden biri olan ortopedik travma ünitesinin yeniden açılması çağrısında bulunmuştur.

- **Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL), *RFE/RL, Wagner'in Halefinin, Orta Afrika Cumhuriyeti'nde Terör Estirdiğini Tespit Etti, 9 Şubat 2025:***

<https://www.rferl.org/a/russia-wagner-mercenaries-central-african-republic-crimes/33306858.html>

Wagner paralı askerleri, Orta Afrika Cumhuriyeti'nde ilk olarak konuşlandırıldıkları 2018 yılında ülkeye, sadece eğitim ve kılavuzluk sağlama misyonu ve Faustin-Archange Touadera hükümetine güvenlik sağlamak için gelmiştir. Wagner bünyesinde yer alan Sewa Güvenlik Hizmetleri adlı bir bölük ise ülkedeki Rus savaşçıları denetleyen yerel oluşum görevi görmüştür. Eski Wagner savaşçılarından oluşan kalabalık bir birlik ise "Afrika Birliği" adıyla Rus Savunma Bakanlığı bünyesine katılmıştır. Bazı tahminlere göre Wagner varlığının zirve yaptığı dönemde ülkede 2,300 savaşçının konuşlandırılmış olması söz konusudur. Eylül 2024 gibi yakın bir tarihte ise Wagner'in üst düzey bir taarruz komutanı, Touadera'nın baş güvenlik danışmanı olarak görevlendirilmiştir. Aktivistler, raportörler ve Birleşmiş Milletler dahil olmak üzere uzmanlar, Wagner kuvvetleri ve halefi oluşumlarla bağlantısı inanılır bulunan cinayet, işkence, infaz, kaçırma, tecavüz, hırsızlık gibi suçlara ilişkin oldukça fazla sayıda delil elde etmiştir. Silahlı Çatışma Konumu ve Olayı Veri Projesi'nin edindiği verilere göre 2018 – 2024 yılları arasında, Rus birlikler yüzden fazla silahlı çatışmaya girmiş ve sivillere karşı 362'den fazla şiddet olayı gerçekleştirmiştir.

Somali

Medya

- **Radio Dalsan, ABD, Eş-Şebab ve IŞİD'le mücadele için Somali'deki askeri varlığını artırmayı düşünüyor, 13 Şubat 2025:**

<https://www.radiodalsan.com/u-s-considers-extended-military-presence-in-somalia-to-counter-al-shabaab-isis/>

Pentagon'un, odağını Somali'deki Irak-Şam İslam Devleti (IŞİD) hizbinin ve Eş-Şebab'ın oluşturduğu büyüyen tehditle mücadele etmeye çevirmesiyle Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) Somali'deki askeri varlığının, ilk planların ötesine geçilecek şekilde genişletilme olasılığı bulunmaktadır. Bu gelişme, ABD politikasında önemli bir değişim teşkil etmekte, deniz ötesi askeri girişimleri azaltmaya yönelik önceki hamlelere rağmen Afrika Boynuzu'nda istikrarı sağlamaya yönelik çabaların devam edeceğine işaret etmektedir. ABD Savunma Bakanlığı, ABD Afrika Komutanlığı'nın (AFRICOM) Somali'deki uzun dönem rolüne ilişkin görüşmeler gerçekleştirildiğini doğrulamıştır. ABD Savunma Bakanı Pete Hegseth de yakın zamanda, ordunun Afrika'daki varlığının kritik önem taşıdığını belirterek ülkeden erken çekilmemesi gerektiği yönünde uyarıda bulunmuştur.

- **Voice of America (VOA), Somali'de yetkililer, terörün finanse edilmesine karşı uyarıda bulundu, 8 Şubat 2025:**

<https://www.voanews.com/a/authorities-in-somalia-warn-against-financing-terrorism/7968302.html>

Somali hükümeti, 8 Şubat 2025 Cumartesi günü, Eş-Şebab'a haraç ödeyen iş yerlerine ve kişilere sert bir uyarı göndererek El-Kaide müttefikine haraç ödeyen tüccarlara ve kişilere karşı kanunun tüm gücüyle devreye gireceğini belirtmiştir. Eş-Şebab'ın fonlanmasını kesmeye yönelik yakın zamanlı hükümet girişimleri kapsamında güvenlik kuvvetlerinin, militan örgütün fon temini için kullandığı hesapları kapattığını belirtmiştir. El-Kaide ile bağlantılı grup kendini, yıllarca göz korkutma Mogadişu'daki iş yerlerinden haraç keserek, kontrolü altındaki bölgelerde vergi toplayarak fonlamıştır.

Sudan

Medya

- **Reuters, Birleşik Arap Emirlikleri Sudan'a ateşkes teklifinde bulundu, ordu çağrısı reddetti, 11 Şubat 2025:**

<https://www.reuters.com/world/uae-proposes-sudan-ceasefire-army-rejects-call-2025-02-11/>

Bir Birleşik Arap Emirlikleri yetkilisi, BAE'nin Salı günü, kutsal Ramazan ayı boyunca Sudan'da ateşkes ilan edilmesi çağrısında bulunduğunu belirtmiş, çağrı, Sudan ordusu tarafından reddedilmiştir. Ülkedeki iç savaş, ikinci yılına yaklaşmaktadır. Üst düzey bir ordu yetkilisi Reuters'a konuşarak tüm şehirlerde kuşatma kırılmadan ordunun hiçbir ateşkese yanaşmayacağını belirtmiştir.

- **Middle East Monitor, Sudan: Ordunun kontrolü yeniden ele geçirilmesinin ardından, yerinden edilmiş kişiler El Cezire'ye ve Hartum'a geri dönüyor, 10 Şubat 2025:**

<https://www.middleeastmonitor.com/20250210-sudan-displaced-people-return-to-al-jazira-khartoum-after-army-regains-control/>

Yerinden edilmiş yüzlerce Sudanlı, ordunun, Hızlı Destek Güçleri (RSF) kontrolü altındaki bölgeleri geri almasının ardından ülkenin merkezindeki El Cezire eyaletinin köyleri ve şehirlerinde bulunan evlerine, ayrıca Hartum'un kuzeyindeki Bahri şehrine geri dönmeye başlamıştır.

Anadolu Ajansı muhabirine göre yerinden edilmiş yüzlerce Sudanlı, El Cezire'nin başkenti Vad Medeni'ye ve eyalette bulunan köylerin yanı sıra Hartum'un kuzeyindeki Bahri şehrinin mahallelerine geri dönmüştür.

Muhabir, yerinden edilmiş Sudanlıların gönüllü geri dönüşünü sağlamak için hükümet ve halk tarafından yürütülen girişimler olduğunu, menşe bölgelere ulaşım desteği sağlandığını belirtmiştir. Söz konusu geri dönüşler, yerinden edilmiş kişilerin elektrik ve su sıkıntıları gibi geri dönmelerini takiben yaşadıkları sorunlara rağmen gerçekleşmektedir.

- **Voice of America (VOA), Ordu: Sudan, Hartum'u geri almasının ardından yeni bir hükümet kuracak, 9 Şubat 2025:**

<https://www.voanews.com/a/military-sudan-to-form-new-government-after-regaining-khartoum-7968633.html>

Askeri kaynakların, Abdülfettah el-Burhan'ın teknokratik bir savaş hükümeti kuracağını belirtmesinden bir gün sonra Reuters'a aktardığı üzere yeni Sudan hükümetinin, Hartum'un tamamen geri alınmasını takiben kurulması beklenmektedir. Burhan, ülkenin geçici anayasasında değişiklikler yapılacağını belirtmiştir. Askeri kaynaklar, bu değişikliklerle sivillerle ya da Hızlı Destek Güçleri'yle (RSF) iş birliklerine atfların tamamen kaldırılacağını, tüm yetkinin Kabine oluşturacak teknokrat bir başbakan atayacak orduya verileceğini belirtmiştir.

- **Al Jazeera, Sudan ordusu, Hartum çapında RSF'ye karşı büyük kazanımlar edindiğini söylüyor, 8 Şubat 2025:**

<https://www.aljazeera.com/news/2025/2/8/sudan-army-claims-major-advances-against-rsf-in-greater-khartoum>

Başkentini kontrolünü Hızlı Destek Güçleri'nden (RSF) geri almaya yönelik operasyonlarını yoğunlaştıran Sudan ordusu, Hartum Kuzey'i neredeyse tamamen geri aldığını belirtmiştir.

Ordu, 8 Şubat 2025 tarihinde belirttiği üzere, RSF'yi Kuzey Hartum'un önemli bir ilçesi olan ve Bahri adıyla da bilinen Kafouri'nin dış kesimlerine itmesinin ardından şehri geri almıştır. Hartum'un en zengin ilçelerinden biri olan Kafouri, paramiliter grup tarafından kilit bir üs olarak kullanılmıştır. Ayrıca şehirde, RSF Komutan Yardımcısı Mohamed Hamdan Daglo'nun erkek kardeşi Abdel Rahim Daglo dahil olmak üzere üst düzey RSF liderleriyle bağlantılı mülkler bulunmaktadır.

7 Şubat tarihinde, Sudan ordusu, kuzeybatıdaki Cezire eyaletinin Abu Quta kasabasının kontrolünü, RSF'den geri aldığını açıklamıştır. Ordu sözcüsü Nabil Abdullah, yaptığı açıklamada Cuma günü, ordu kuvvetlerinin ve müttefiklerinin, "Daglo terörist militanlarının kalıntılarını" Kafouri'den ve Sharq El Nil'in 15 km doğusundaki diğer bölgelerden çıkardığını belirtmiştir.

Yasal Uyarı:

Mevcut derleme, seçili ülkelerin vatandaşlarına yönelik mülteci statüsü belirlemeye ilişkin hususlarda UNHCR Türkiye tarafından toplanan menşe ülke bilgilerini (MÜB) derlemektedir.

Derleme kamuya açık bilgilere, çalışmalara ve yorumlara dayanmaktadır. Derleme açıklayıcı nitelikte olmakla birlikte ne kamuya açık alanda mevcut olan bilgilerin tamamını kapsamakta ne de insan hakları koşullarına ilişkin genel bir rapor olması amaçlanmaktadır. Rapor, herhangi bir bireysel mülteci talebinin esasları konusunda nihai değildir. Tüm kaynaklar alıntılanmış ve tamamıyla referans verilmiştir. Kullanıcılar alıntı yapılan belgelerin tam metnine bakmalı ve bireysel başvurulardan kaynaklanan belirli araştırma konularına atıfta bulunarak kaynak materyalin güvenilirliğini, ilgililiğini ve güncelliğini değerlendirmelidir.